

ORIENTAČNÍ RESTAURÁČKOVÝ PRŮZKUM

jižní fasády středního křídla budovy Západočeského muzea v Plzni

ZPRACOVAL: NEGEBU s.r.o, K Návsi 6/183, Plzeň 301 00, IČ: 64360733

RESTAURÁTOR: akad. mal. Jaroslav Šindelář

DUBEN 2014

Předmět zadání: **Orientační restaurátorský průzkum jižní fasády
středního křídla budovy Západočeského muzea
v Plzni**

CHARAKTERISTIKA OBJEKTU

Jižní fasáda středního traktu komplexu budov Západočeského muzea tvoří osovou vertikálu celé architektonické koncepce. Dominantou tohoto středního průčelí je rozměrem nadstandardní kamenný pískovcová portál. Základní formu tvoří dvojice pravoúhlých pilířů s bohatou profilací, která je uzavřena slohově identickým překladem. Nejvyšší část tvoří v kameni vysekaný městský znak. Z pravé i levé strany jsou na profilu římsy osazeny figurální motivy malých géníů – chlapecké postavy symbolizující vývoj a historii lidské společnosti. Fasádu zdobí další plastické prvky – maskarony a festovy.

Dalším důležitým prvkem této fasády je dvojice k centrále umístěných reliéfů s motivem průmyslu a kultury. Vysoká vitrážová okna spolu s mělkou lodžii podpíranou dvojicemi vzosných kamenných sloupů tvoří monumentální entrée, a to nejen vlastní budově muzea, ale také celkovému panoramatu historického jádra západočeské metropole při pohledu od východu.

NÁLEZOVÁ SITUACE

V rámci průzkumu in situ byly provedeny rovněž statigrafické sondy, byla použita srovnávací metoda a provedena rešerše historických fotografií a zpráv. Průzkum dospěl k následujícím zjištěním:

Poslední oprava fasády v druhé polovině 80 let 20.stol. nerespektovala původní koncepci architektonického záměru autora budovy. Z hlediska technologického nebyla respektována ani materiálová skladba (vápenný program). Při poslední opravě byla použita akrylátová barva.

Původní barevné zpracování v systému kámen-keramika bylo nahrazeno koncepcí kámen – keramika - štuk, přičemž byly zcela nevhodně v monochromním teplém, světle okrovém tónu přetřeny plastické štukové prvky – maskarony, rostlinné pásy, balustrády, hlavice i ostatní plastické detaily.

Stejný nátěr byl aplikován i na složité plastické prvky vysekané v kameni (hořický pískovec). Neprodyšný akronátový nátěr urychlil destrukci štukových prvků a ploch. V rámci této opravy byly rovné plochy fasád přepěnovány a přeštukovány prefabrikovaným vápenno písečným štukem. Pod touto vrstvou šuku a nevhodné

barvy byla zakryta historicky i výtvarně významná koncepce fasády. Průzkum prokázal velmi malý počet barevných vrstev – jen dvě vrstvy.

1. Původní barevnost v koncepci „steifarbe“- tj. iluze kamene včetně geologických struktur byla použita v celé ploše fasády. Byla použita jak na plastické prvky ze štuky, tak i z kamene.

2. Barevná vrstva z 80. let 20. stol.

Stávající stav kvality fasád odpovídá době, která uplynula od poslední celkové opravy, tj čtvrt století.. Fasády byly znečištěny depozity prachu, bio-nečistotou a nálety zeleně: lišejníky, mechy a plísní. Statické poruchy jsou na četných místech - v plochách i v plastické dekoraci.

Barevnost prezentovaná při poslední opravě v 80. letech 20. století neprospěla celkovému architektonickému výtvarnému vyznění objektu. Celek budovy byl formálně rozčleněn v horizontálách i vertikálách a tím byla zcela potlačena původní koncepce vyvážené statiky. Vlastní teple-bílošedá barevnost vylehčila konstrukční optiku do nestabilní podoby provizoria.

Sondy prokázaly, že původní dvojí formální i barevné řešení iluze povrchu - opracovaného kamene (pískovec) a keramické obklady (iluze cihel) bez spárování, zanikla v důsledku poslední opravy.

Iluze kamenných prvků byla provedena na uhlazeném povrchu, který byl vytvořen z tvarově zpracované malty, lehce pokryté vápennou ličkou. Na základní barevnou vrstvu hnědo-okrového tónu byla ručně provedena iluze struktury kamene ve třech tónech tmavších odstínů téže barevnosti a šedého tónu. Iluzivní malba byla řešena technologií lazury. Je pravděpodobné, že povrch fasád byl ošetřen nátěrem fermeže. Doplnky provedené při opravách se uvolňují nebo jsou tvarově nedostatečné (nutno přemodelovat). Barevné vrstvy se uvolňují od základu a odpadají. Profilace ostění oken vykazují rozsáhlé statické praskliny. Plastické působení prvků je rozostřeno mnohačetným nátěrem.

Kamenný portál je vysekán z jemnozrnného kvalitního pískovce polabského typu. Technický stav portálu je ovlivněn vztlínající vlhkostí od základu spolu s rozsáhlým zasolením (zimní údržba atd.). Atmosférická voda v různých skupenstvích spolu s depozity prachu a holubího trusu vytváří nepříznivou situaci na horních horizontálních plochách objektu – zvětrávání původního pískovcového materiálu, včetně tvorby nepropustných karbonových krust. Důležitým faktem ve prospěch dochování původních povrchů je, že tento architektonický prvek nebyl přetřen barevným nátěrem v rámci poslední opravy v 80. letech 20. stol.

DOPORUČENÁ KONCEPCE RESTAURÁTORSKÉHO ZÁSAHU:

Doporučuji obnovit původní koncepci barevnosti fasády kámen-keramika. Volba nátěru by měla barevně odpovídat technologii iluzivní dekorace. Další zpracování na úroveň iluze (kámen - hrubozrnný pískovec). Iluzivní dekorace musí být zhodnocena ve všech aspektech - spárování, zpracování kamene, vázání (geologie, barevnost, atd.)

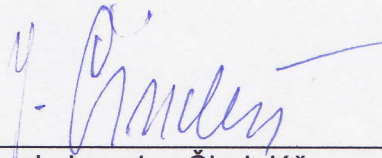
Takto obnovené zpracování fasád budovy navrátí objektu její již projektem určenou stabilitu.

1. Prekonsolidace a předběžné zajištění poškozených prvků
2. Očištění netlakovou vodou a párou za pomoci kartáčů, karbonové vrstva pastou
3. Sejmутí novodobých, barevných, paro-nepropustných nátěrů v plochách i na plastických prvcích za použití tlakové páry a mechanických nástrojů
4. Zpevnění štukových a kamenných prvků (Porosil).
5. Oprava poškozených profilací i ostatních částí vápennou maltou a štukem nebo umělým kamenem.
6. Bude proveden nový barevný nátěr silikonovou barvou od firmy Remmers (kromě portálu a keramických prvků).
7. Po očištění keramických částí bude provedena hydrofobizace keramických ploch.

Po celou dobu rekonstrukce bude postup prací konzultován s orgány Památkové péče a zástupci uřivatele (v rámci kontrolních dnů). Bude prováděna fotodokumentace postupu prací.

Příloha:
Fotodokumentace

V Plzni dne 30.5. 2014

ak.mal. Jaroslav Šindelář
restaurátor

JAROSLAV ŠINDELÁŘ
akademický malíř, sochař, restaurátor
Lhota 183, 320 11 Plzeň
☎ 377 970 062

Orientační průzkum fasády a portálu
na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

▷ Foto. č.3

▷ Foto. č.2

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

▷ Foto. č.4

▷ Foto. č.5

▷ Foto. č.7

▷ Foto. č.6

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

▷ Foto. č.8

▷ Foto. č.9

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

▷ Foto. č.10

▷ Foto. č.11

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

► Foto. č.12

▷ Foto. č.13

▷ Foto. č.14

▷ Foto. č.16

▷ Foto. č.15

▷ Foto. č.17

▷ Foto. č.19

▷ Foto. č.18

▷ Foto. č.21

▷ Foto. č.20

Orientační průzkum fasády a portálu na středovém traktu budovy Západočeského muzea v Plzni

▷ Foto. č.22

▷ Foto. č.23